

Меркулов Михайло Олексійович

здобувач вищої освіти 1-го курсу,
група ЮД-046, юридичний факультет,

Науковий керівник:

Маргулов Артур Худувич

*д. іст. н., доцент,
професор кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ

Сучасна українська культура зі своєю історичною долею стоїть перед іншими проблемами, ніж культури багатьох країн ЄС, але є у них і дещо спільне: вона на цей момент перебуває в такому самому стані, який можна зазначити як безстрашні пошуки реальності.

Основним змістом українського культурного оновлення і відродження на всіх етапах існування нашої держави була самовіддана праця багатьох дослідників, ентузіастів, практиків з реконструкції тяжко деформованої культури, залучення до нового життя великих набутків минулого й сучасного. Оскільки виклик національної свідомості українців ніколи не був потрібний їхнім сусідам, робиться все можливе, аби послабити будь-які культурні здобутки України.

Кризова ситуація, в яку потрапила Україна, вимагає пошуку нових напрямків подолання негативних тенденцій соціально-економічного та духовного розвитку. Інфраструктура культури в Україні розвинена на нормальному рівні, як за східноєвропейськими стандартами, але водночас морально є застарілою. Сильний відбиток на неї наклали колишній суспільний лад та характерна йому культурна політика, результатом цього є орієнтованість на централізоване управління, помітний дефіцит власної ініціативи закладів культури, їхня невідповідність до життя в умовах суспільного і господарського плюралізму та вільного ринку.

Проблематика розвитку соціальної інфраструктури сільських територій перебувають під спостереженням наукових досліджень різноманітних науковців та практиків – економістів, географів, фахівців державного управління.

Розвиток освітнього комплексу є одним з пріоритетних завдань соціальної політики на сільських територіях. Це стосується як дошкільної та загальної середньої освіти, так і функціонування гуртків художньо-естетичного виховання, музичної, художньої освіти, спортивних гуртків.

Релігійна соціальна інституція зазнала на собі значного впливу

наслідків трансформації суспільства. І ставлення до неї теж змінилося корінним чином: відбувся перехід від масового атеїзму до широкого розповсюдження як традиційних релігій, так і різних нетрадиційних для нашого народу релігійних об'єднань. Сьогодні слід говорити про процес секуляризації сучасної української молоді. Секуляризація (від лат. *saecularis* – світський) – це процес звільнення від релігійного, пов'язаний із зменшенням впливу релігії на духовність та суспільні відносини. Це означає, що суспільство все більше схиляється до того, аби розглядати життя у відриві від будь-якого зв'язку з Богом чи релігією. Релігійними цінностями частіше за все нехтують, а церква як інститут втрачає свій вплив у суспільстві: сьогодні лише 30 % молодих людей погоджуються, із твердженням, що релігія має бути невід'ємною складовою життєдіяльності будь-якого суспільства.

Саме на культуру будь якої країни покладається вирішення таких проблем, як інтеграція суспільства та його демократизація, всеосяжний розвиток особистості, національного самовідтворення та самоутвердження, подолання відчуття меншоварності, створення сильної та нездоланної культурної традиції, яка запоручала б незворотність процесу державотворення. Провідною тенденцією розвитку культури стало засвоєння величезної національно-культурної спадщини, що є фундаментом будівництва сучасної української культури.

Зараз поки що важко передбачити конкретні форми, яких набуде культура в умовах національно-державного відродження. Але провідною тенденцією, мабуть, буде розкріпачення творчості, збагачення мистецького арсеналу, посилення новаторських тенденцій і водночас звертання до джерел національної традиції як до школи художнього мислення.

Культура і мистецтво. Спроба описати розвиток культури і мистецтва регіону за допомогою статистичних показників наштовхується на проблему невідповідності змістовного наповнення понять «культура» і «мистецтво», з одного боку, та кількісного вираження конкретного показника, з іншого. Наприклад, ставлячи оцінку культурно-мистецькій інфраструктурі м. Львова, яка є осередком та виразником української (і не тільки) культури, слід вести мову не про кількість музеїв, театрів, концертних залів, архітектурних пам'яток, а радше про їхню відвідуваність та загалом про їхнє значення у формуванні духовного, інтелектуального та соціального потенціалу населення.

Культура та мистецтво є особливими сферами формування і відтворення духовного, інтелектуального та соціального потенціалу суспільства. З одного боку очевидним є неоднаковий доступ до важливих культурномистецьких об'єктів регіону, відповідно частота їх відвідування суттєво лімітує сільське населення у задоволенні їхніх духовно-інтелектуальних потреб.

Тому ми можемо зробити висновок, що сьогодні ми стоїмо на початку

великих зрушень у розвитку української культури та відкриття великого багажу знань. Багатовікова мудрість її розвитку, в якому були часи піднесення і занепаду, свідчить, що наша культура має сили для виходу з кризового стану, але для цього потрібно докласти максимальні зусилля усього народу для докорінних змін у сучасній культурній сфері.

1. Культура українського народу. К., 1994.
2. Маланюк С. Нариси з історії нашої культури. К., 1992.
3. Головне управління статистики у Львівській області України. URL : <http://www.stat.lviv.ua>.
4. Мокій А. І. Економічні інструменти формування соціальної та гуманітарної інфраструктури в сільських поселеннях західних регіонів України / А. І. Мокій., М. І. Флейчук, О. І. Дацко. Ефективна економіка. URL : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2295>.
5. Указ Президента України «Про Основні засади розвитку соціальної сфери села». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1356/2000>.

Мальчев Богдан Романович
здобувач вищої освіти спеціальності
«публічне управління та адміністрування»
Науковий керівник:
Олексенко Роман Іванович,
д. філос. н., професор,
завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування,
(Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного,
м. Мелітополь)

МОВА ЯК ОСНОВА ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА РОЗПОВСЮДЖЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ

Українська культура, абсолютно особлива і унікальна, ми, українці, маємо особливу національну культуру – «філософія серця», описана ще П. Юркевичем, видатним українським філософом, в середині 19-го століття – являє собою комплексне поняття, на чолі якого, стоять особливості української мови. Саме тому мова – це індикатор ідентичності, повага і авторитет, всенародне шанування її як великої цінності – це основа основ будь-якої культури, адже мова – це «дзеркало нації».

Уряд повинен ставити глобальні цілі і думати наперед, цілями нашої держави має стати поширення нашої культури за кордон – українська мова повинні вчити по всьому світу. Саме це стане вінцем нашого розвитку – це надасть нам квиток у сім'ю Великих націй, націй загального успіху [1, с. 79]. Тільки так ми зможемо завоювати собі місце під Сонцем, у світі